

Turun yliopiston ylioppilaskunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain 43 §:n ja ammattikorkeakoululain 32 §:n muuttamisesta (yhden opiskeluoikeuden säännös)

Turun yliopiston ylioppilaskunta kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Lausunnon muoto seuraa Lausuntopalvelussa annettua otsikointia.

Ovatko esityksen tavoitteet kannatettavia?

Tavoitteet koulutustason nostamisesta sekä opintojen ohjauksen kehittämisestä ovat kannatettavia. Leikkaukset korkeakoulujen perusrahoitukseen lähivuosina kuitenkin uhkaavat vähentää opetuksen järjestämisen resursseja, ja siten joko vähentää korkeakoulujen aloituspaikkojen määrää tai heikentää opetuksen laatua. Opetusalan Ammattijärjestö OAJ on arvioinut, että jo kaavaillut leikkaukset rahoituksessa vastaavat yliopistoissa noin 6250 opiskelupaikan resursseja sekä ammattikorkeakouluissa noin 3800 tutkinnon resursseja.

Koulutustasotavoite karkaa ilman kunnollista panostusta korkeakoulujen perusrahoitukseen. Rahoituksesta leikkaaminen myös uhkaa syödä nyt käsittelyssä olevan esityksen mahdollisesti tuomien aloituspaikkojen vaikutuksen opiskelijoiden mahdollisuuksiin saada opiskelupaikka. Myös esityksessä todetaan, että koulutustasotavoitteeseen pääseminen edellyttäisi esitettyjen toimenpiteiden lisäksi koulutustarjonnan kasvattamista noin 8300 aloituspaikalla vuosittain ajalla 2025-2028. Määräaikainen tai vain valikoiduille aloille suunnattu rahoitus ei anna korkeakouluille mahdollisuuksia suunnitelmalliseen ja pitkäjänteiseen opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseen. Koulutuksen laadun säilyminen korkeana on keskeistä myös opintojen jälkeisen työelämän näkökulmasta.

Onko esitys kannatettava? Perustelkaa myönteinen tai kielteinen kantanne.

Esityksen mukainen muutos edellyttää merkittäviä lisäyksiä opintojen ohjauksen resursseihin, jotta opiskelijat saisivat yksilökohtaisempaa opintoneuvontaa eri opiskeltaviin aloihin liittyen. Korkeakoulujen ristiinopiskelusopimusten verkoston on oltava mahdollisimman kattava, ja opintojen hyväksilukemisen ja aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessien on oltava selkeitä ja avoimia kaikissa korkeakouluissa. Eri aloihin tutustumista voisi helpottaa myös joustavoittamalla sivuaineopintojen käytänteitä.

Opiskelu-oikeuden päättäminen vaatii opintohallinnollista työtä. Päätösmäärien lisääntyessä huomattavasti, päätöksiin liittyvien prosessien täytyy olla kunnossa ennen kuin esitettyä säännöstä voitaisiin soveltaa käytännössä.

Ovatko esityksen vaikutusarviot oikeasuuntaiset? Puuttuuko vaikutusarvioista jotain?

Esitetty malli voisi toimia opiskelijavalintahetkellä, eli kaksi kertaa vuodessa, jos opiskelija esimerkiksi aiempien opiskelu-oikeuksien menettämisen takia epäröi ottaa vastaan uutta opiskelu-oikeutta, tai jos koko sisäänottokiintiöön vapautuu paikka sen myötä, että opiskelija luopuu aiemmista opiskelu-oikeuksistaan. Muina ajankohtina, esimerkiksi nykyisin siirtohaun myötä, aiemman opiskelu-oikeuden menettäminen ei käytännössä vapauta resursseja opetuksen suunnittelemiseen tai opiskelupaikkaa toiselle opiskelijalle. Lisäksi tutkinnon jääminen kesken esimerkiksi tilanteessa, jossa tutkinnosta puuttuu esimerkiksi opinnäytetyö, on opintojen etenemisen näkökulmasta epäkäytännöllistä. Tällaisessa tilanteessa opintojen etenemiselle voisi olla hyödyksi, että opiskelija voi opiskella samanaikaisesti kahta eri tutkintoa. Myöskään kesken jäävän tutkinnon resurssit eivät vapaudu toisen opiskelijan käyttöön.

Esityksestä jää myös epäselväksi, missä määrin jo opiskelu-oikeuden omaavien hakeminen vaikuttaa ensikertalaiskiintiön paikkamäärään, sillä he ja ensikertalaiset opiskelijat hakevat lähtökohtaisesti eri kiintiöissä. Ensikertalaisten määrä opintoihin valituista on jo nyt suhteellisen korkea. Ensikertalaiskiintiöt itsessään ovat osoittautuneet ongelmallisiksi muun muassa siinä, että ne saattavat estää opiskelijaa ottamasta vastaan ensimmäistä tarjottua opiskelu-oikeutta. Ensikertalaiskiintiöillä on selkeä hakustressiä lisäävä vaikutus.

Muut huomionne esityksestä

Esityksessä painottuu avoimen korkeakoulutuksen sekä erikoistumiskoulutuksen rooli mahdollisuuksina tutustua eri aloihin. Nämä vaihtoehdot ovat kuitenkin maksullisia opiskelijoille, eikä niitä tulisi korostaa tutkinto-opetuksessa vaihtoehtona maksuttomalle koulutukselle. Avoimen korkeakouluopetuksen opintopisteen hintakaton korottaminen ohjaa ottamaan korkeakoulujen rahoitusta opiskelijan kukkarosta. Kuten esityksessäkin todetaan, koulutuksen maksuttomuus on suomalaisen koulutusjärjestelmän ”kantavia periaatteita”. Tätä periaatetta ei saa heikentää rajoittamalla opiskelijan mahdollisuuksia maksuttomaan koulutukseen.

Turussa 20.8.2025

Josefina Tuomala

hallituksen puheenjohtaja

Turun yliopiston ylioppilaskunta

Janika Takatalo

pääsihteeri

Turun yliopiston ylioppilaskunta